

Εβδομαδιαίο Δελτίο Οικονομικών Εξελίξεων

Διεύθυνση Οικονομικών Μελετών

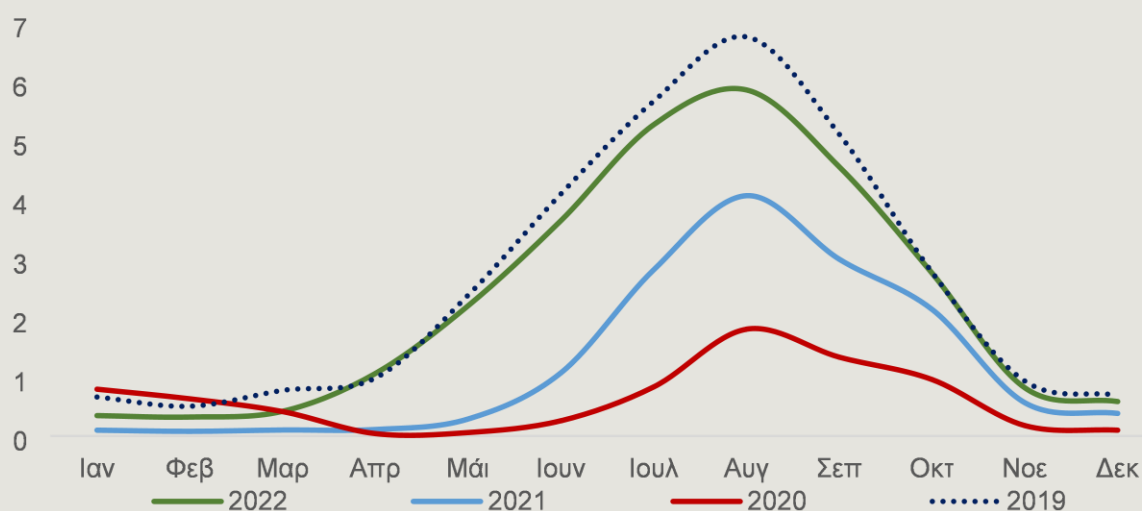
ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Η Ανάκαμψη του Ελληνικού Τουρισμού το 2022 και οι Προοπτικές για το τρέχον έτος

Ο ελληνικός τουρισμός ανέκαμψε σημαντικά το προηγούμενο έτος, πλησιάζοντας για πρώτη φορά μετά το ξέσπασμα της πανδημίας τις ιστορικά υψηλές επιδόσεις του 2019. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος, οι διεθνείς ταξιδιωτικές αφίξεις και οι εισπράξεις (συμπ. κρουαζιέρας) ανήλθαν σε 27,8 εκατ. και Ευρώ 17,6 δισ., αντίστοιχα, το 2022 και υπολείπονται κατά μόλις 11,2% και 3% έναντι των αντίστοιχων μεγεθών του 2019. Επιπλέον, η μέση δαπάνη ανά ταξίδι διαμορφώθηκε στα Ευρώ 619, αυξημένη κατά 9,7% σε σύγκριση με το 2019. Η αύξηση των ταξιδιωτικών εισπράξεων συνέβαλε στην άνοδο των εξαγωγών υπηρεσιών, με αποτέλεσμα οι εξαγωγές υπηρεσιών να συνεισφέρουν θετικά 1,7 ποσοστιαίες μονάδες στην αύξηση του ΑΕΠ (5,9% το 2022). Σημαντικοί παράγοντες που συνέβαλαν, *μεταξύ άλλων*, στις ιδιαίτερα ισχυρές επιδόσεις του ελληνικού τουρισμού είναι:

- Η σημαντική αύξηση που κατέγραψαν οι αφίξεις και οι εισπράξεις από τις τέσσερις κυριότερες χώρες προέλευσης, ήτοι την Γερμανία, το Ηνωμένο Βασίλειο, την Γαλλία και τις ΗΠΑ. Οι εισπράξεις από τις χώρες αυτές ξεπέρασαν τις αντίστοιχες του 2019, αντιπροσωπεύοντας το ήμισυ των συνολικών εισπράξεων του 2022, έναντι 43% το 2019.
- Οι πολύ καλές επιδόσεις κατά τους φθινοπωρινούς μήνες, με τις αφίξεις (Γράφημα 1) να συγκλίνουν περισσότερο, σε σύγκριση με τους καλοκαιρινούς μήνες, με τα αντίστοιχα μεγέθη του 2019. Ιδιαίτερα θετικό γεγονός είναι ότι οι εισπράξεις του Οκτωβρίου υπερέβησαν τις αντίστοιχες του 2019 κατά 3,3%, το οποίο πρωτίστως αποδίδεται στη μεγάλη αύξηση των εισπράξεων από τον Ηνωμένο Βασίλειο.
- Η μεγάλη άνοδος των τουριστικών μετακινήσεων παγκοσμίως κατά το προηγούμενο έτος (βλ. [Παγκόσμια Οικονομία](#)), καθώς η διετία της πανδημίας οδήγησε σε μεγαλύτερη ανάγκη για ταξίδια, ενώ οι συσσωρευμένες αποταμιεύσεις της περιόδου ισχύος των περιοριστικών μέτρων διέυρναν τις δυνατότητες χρηματοδότησής τους.

Διεθνείς ταξιδιωτικές αφίξεις στη χώρα μας κατά την περίοδο 2019-2022

ΓΡΑΦΗΜΑ 1

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

- Τέλος, η ανάκαμψη των αφίξεων στη χώρα μας ήταν ταχύτερη σε σύγκριση με σημαντικούς ανταγωνιστές της Ελλάδας στη Μεσόγειο (Γράφημα 2).

Οι προοπτικές του ελληνικού τουρισμού για το τρέχον έτος παραμένουν ευοίωνες, παρά τις συνεχιζόμενες πληθωριστικές πιέσεις που αντιμετωπίζει η Ευρώπη και την αβεβαιότητα λόγω του πολέμου που εξακολουθεί να μαίνεται στην επικράτεια της. Οι αρχικές ενδείξεις είναι ιδιαίτερα θετικές, καθώς το πρώτο δίμηνο του έτους οι διεθνείς τουριστικές αφίξεις στον Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών ήταν κατά 4,3% περισσότερες από τις αντίστοιχες του 2019, ενώ, σύμφωνα με στοιχεία της Fragort για τον Ιανουάριο, οι διεθνείς τουριστικές αφίξεις στα περιφερειακά αεροδρόμια της χώρας ήταν κατά 0,8% περισσότερες σε σύγκριση με αυτές του Ιανουαρίου του 2019. Επιπρόσθετα, από τις αρχές του έτους μέχρι τις 19 Φεβρουαρίου, οι προκρατήσεις ξενοδοχείων στη χώρα μας ξεπερνούν τις αντίστοιχες του 2019¹, ενώ, σύμφωνα με δηλώσεις του Υπουργού Τουρισμού, οι προκρατήσεις τον Ιανουάριο υπερέβησαν κατά 20% τις αντίστοιχες του Ιανουαρίου του 2019.

Σημαντικός παράγοντας που προσδοκείται ότι θα συμβάλει, *μεταξύ άλλων*, στην επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου και στην κατανομή των τουριστικών ροών σε περισσότερες περιφέρειες της χώρας είναι η υλοποίηση νέων έργων υποδομών στον τουρισμό, μέσα από τον συνδυασμό πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης, τραπεζικής χρηματοδότησης και ιδιωτικών κεφαλαίων. Επενδύσεις σε αναβάθμιση των τουριστικών λιμένων και των εγκαταστάσεων ορεινού και χειμερινού προορισμού είναι μερικά από τα έργα που έχουν ήδη ενταχθεί στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0», τα οποία αναμένεται να αναβαθμίσουν περαιτέρω το τουριστικό προϊόν της χώρας μας και να αναδείξουν νέους προορισμούς. Ενδεικτικό των δυνατοτήτων ανάπτυξης της εξωτερικής ζήτησης για το ελληνικό τουριστικό προϊόν είναι ότι, σύμφωνα με προβλέψεις της European Travel Commission-ETC (*European Tourism: Key Figures*), οι τουριστικές αφίξεις από ευρωπαϊκά κράτη αναμένεται να ανέλθουν σε 34,9 εκατ. το 2025, από 27,9 εκατ. το 2019.

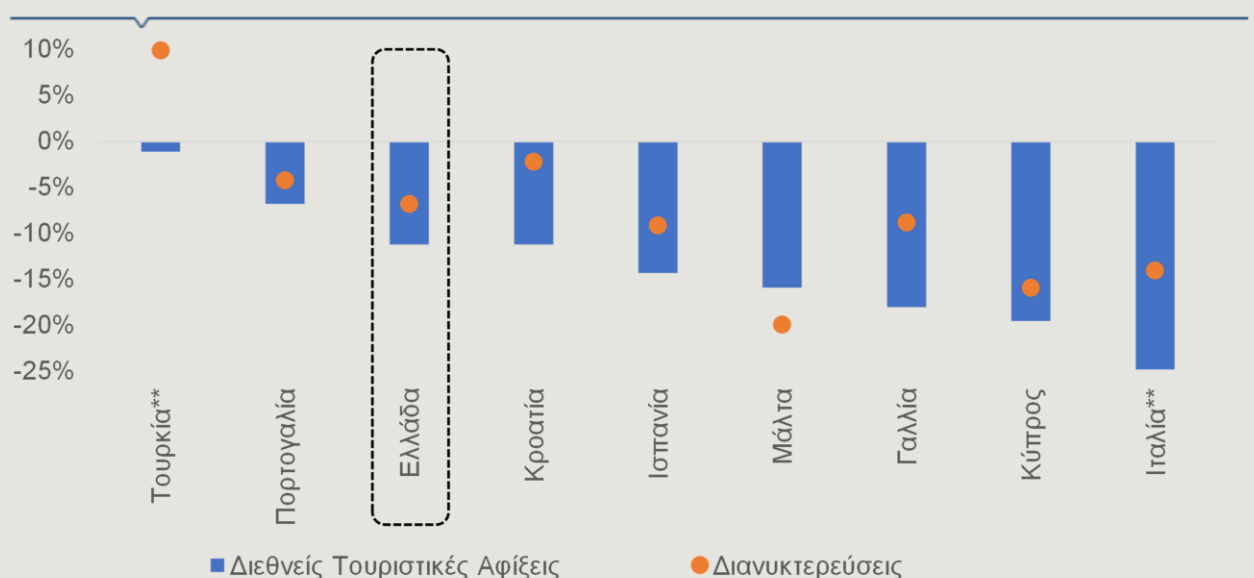
Μια σημαντική πρόκληση που χρήζει αντιμετώπισης προκειμένου να μην αλλοιωθεί η ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών, με αντίστροφα από τα επιθυμητά αποτελέσματα για το τουριστικό προϊόν, είναι οι ελλείψεις ανθρώπινου δυναμικού που καταγράφονται στα ελληνικά ξενοδοχεία. Σύμφωνα με έρευνα του Ινστιτούτου Τουριστικών Ερευνών και Προβλέψεων (*Η Απασχόληση στα Ξενοδοχεία, 2022*), το 2022 καταγράφηκαν 60,2 χιλιάδες ελλείψεις στον ξενοδοχειακό κλάδο, οι οποίες αντιστοιχούν στο 23% των θέσεων εργασίας που προβλέπονται από το οργανόγραμμα των ξενοδοχείων. Το αντίστοιχο ποσό για το 2021 ήταν 53,2 χιλιάδες ή 22% των θέσεων εργασίας.

Επιμέρους στοιχεία για τις επιδόσεις του ελληνικού τουρισμού το 2022

Όσον αφορά στις διεθνείς ταξιδιωτικές αφίξεις, οι περισσότερες προήλθαν από το Ηνωμένο Βασίλειο (4,5 εκατ.), την Γερμανία (4,4 εκατ.), την Γαλλία (1,8 εκατ.) και τις ΗΠΑ (1,1 εκατ.). Οι αφίξεις από τις χώρες αυτές αντιστοιχούν στο 42% επί του συνόλου των αφίξεων το 2022. Σε σύγκριση με το 2019, με εξαίρεση τις ΗΠΑ

ΓΡΑΦΗΜΑ 2

Σύγκριση αφίξεων και διανυκτερεύσεων* το 2022, με το 2019, σε Ελλάδα και επιλεγμένες χώρες της Μεσογείου

* Σύμφωνα με την Eurostat, περιλαμβάνει τις διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχεία, καταλύματα βραχείας διαμονής, κάμπινγκ και λοιπά.

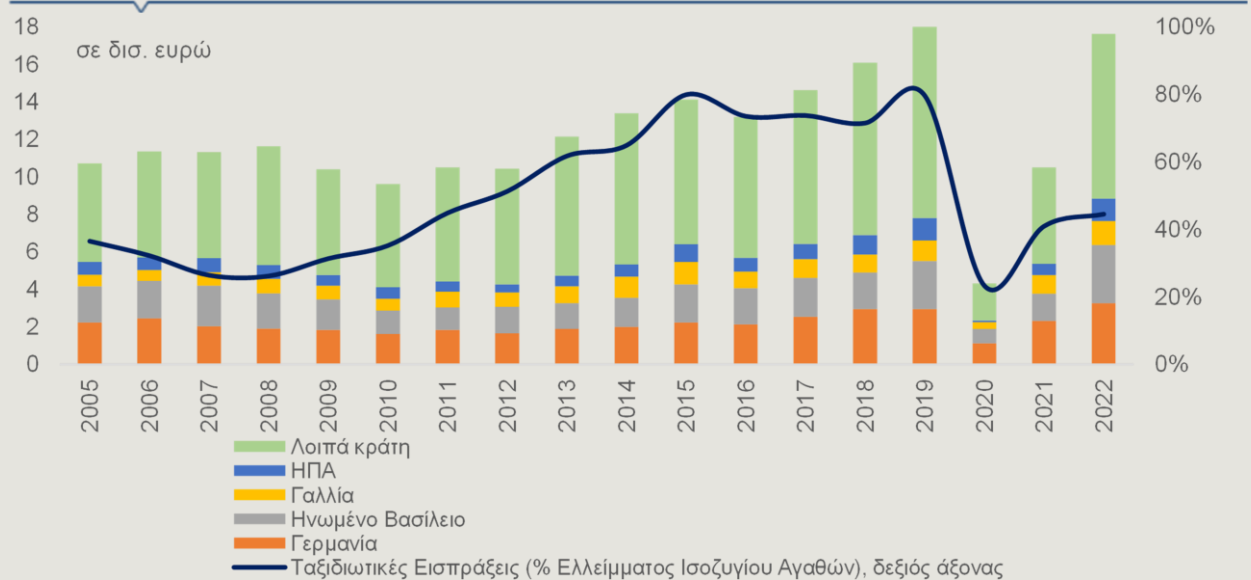
**Η σύγκριση τουριστικών αφίξεων και διανυκτερεύσεων στην Ιταλία αφορά το διάστημα Ιανουαρίου-Νοεμβρίου 2022, σε σχέση με την ίδια χρονική περίοδο του 2019, ενώ στην Τουρκία η σύγκριση των διανυκτερεύσεων αφορά το διάστημα Ιανουαρίου-Σεπτεμβρίου, 2022-2019.

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, Eurostat, ETC, Bank of Italy, Ministry of Culture and Tourism-Turkey, National Statistics Institute-Spain, National Statistics Office-Malta, Statistics Portugal

Σημειώσεις:

που εμφανίζουν υστέρηση (-7,7%), στις υπόλοιπες τρεις χώρες οι αφίξεις κατέγραψαν άνοδο, με αυτές από το Ηνωμένο Βασίλειο να έχουν αυξηθεί εντονότερα, κατά 28,2%. Συνολικά οι αφίξεις από τις χώρες της ΕΕ-27 υπολείπονται κατά 8,4% των αντίστοιχων αφίξεων του 2019, ενώ από χώρες εκτός της ΕΕ-27 κατά 15,3% αντίστοιχα. Το τελευταίο, ως ένα βαθμό, αποδίδεται στην απώλεια περίπου 550 χιλιάδων τουριστών από την Ρωσία. Σε σύγκριση με τις ανταγωνίστριες χώρες της Ελλάδας στη Μεσόγειο, η χώρα μας κατέγραψε ισχυρότερη ανάκαμψη σε σχέση με τα προπανδημικά επίπεδα, σε όρους αφίξεων, από την Κροατία, την Ισπανία, την Μάλτα, την Γαλλία και την Κύπρο. Αντίθετα, οι τουριστικές αφίξεις σε Πορτογαλία και Τουρκία ανέκαμψαν πιο έντονα (Γράφημα 2). Η Τουρκία, μάλιστα, υπερέβη τα επίπεδα του 2019 σε όρους διανυκτερεύσεων σε καταλύματα (βλ. [σημείωση](#)), γεγονός που πιθανότατα αποδίδεται στην υποτίμηση της τουρκικής λίρας έναντι των βασικών νομισμάτων, καθιστώντας τη γειτονική χώρα έναν συγκριτικά φθηνό προορισμό. Αναφέρεται χαρακτηριστικά ότι τη διετία 2021-2022 το νόμισμα της Τουρκίας έχει υποτιμηθεί σωρευτικά κατά 120% έναντι του ευρώ και κατά 151% έναντι του δολαρίου.

Οι ταξιδιωτικές εισπράξεις από χώρες της ΕΕ-27 υπερέβησαν κατά 2,5% τις αντίστοιχες του 2019, ενώ οι εισπράξεις από χώρες εκτός ΕΕ-27 υστέρησαν κατά 8,8%. Το άθροισμα των εισπράξεων από τις τέσσερις κυριότερες χώρες προέλευσης ανήλθε σε Ευρώ 8,8 δισ., έναντι Ευρώ 7,8 δισ. το 2019 (Γράφημα 3), με τις περισσότερες να προέρχονται από την Γερμανία (Ευρώ 3,3 δισ.). Η μέση δαπάνη ανά ταξίδι διαμορφώθηκε το 2022 στα Ευρώ 619, έναντι Ευρώ 564 το 2019, ενώ η δαπάνη ανά διανυκτέρευση εκτιμάται ότι υπερέβη τα Ευρώ 80, έναντι περίπου Ευρώ 77 το 2019. Παράλληλα, οι τουριστικές εισπράξεις, οι οποίες κάλυπταν κατά τα έτη 2015-2019 το 70-80% του ελλείμματος του ισοζυγίου αγαθών, ανήλθαν το 2022 σε μόλις 45% αυτού, έναντι 41% το 2021 και 23% το 2020. Η μεγάλη υποχώρηση του ποσοστού κάλυψης του ελλείμματος του ισοζυγίου αγαθών το 2022, παρά τη σχεδόν ολική επαναφορά των τουριστικών εισπράξεων στα προ της πανδημίας επίπεδα, αποδίδεται στη σημαντική διεύρυνση του ελλείμματος του ισοζυγίου αγαθών κατά Ευρώ 12,3 δισ. (46%). Αντίθετα, η υποχώρηση του ποσοστού τη διετία 2020-2021 οφειλόταν στη ραγδαία μείωση των τουριστικών εισπράξεων.

ΓΡΑΦΗΜΑ 3
Ταξιδιωτικές εισπράξεις ανά χώρα και ποσοστό κάλυψης του ελλείμματος του ισοζυγίου αγαθών διαχρονικά

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

Ελληνική Οικονομία σε Αριθμούς

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

Ετήσια στοιχεία	2018	2019	2020	2021	2022	Ετήσιες Μεταβολές
ΑΕΠ (% ετήσια μεταβολή, σταθερές τιμές 2015)	1,7	1,9	-9,0	8,4	5,9	
Ιδιωτική Κατανάλωση	1,7	1,9	-7,7	5,8	7,8	
Δημόσια Κατανάλωση	-3,5	2,1	2,6	2,2	-1,6	
Ακαθάριστος Σχηματισμός Παγίου Κεφαλαίου	-4,3	-2,2	1,1	20,0	11,7	
Εξαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	9,1	4,9	-21,5	24,1	4,9	
Εισαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	8,1	2,9	-7,3	17,7	10,2	
Γεν. Δκτ Τιμών Καταναλωτή (% ετ. μεταβ., μ.ο. έτους)	0,6	0,3	-1,2	1,2	9,6	
Ανεργία (% , μέσο έτους)	19,3	17,3	16,3	14,7		
Πρωτογενές Ισοζύγιο της Γεν. Κυβέρνησης (% ΑΕΠ) *	3,8	4,0	-6,9	-6,9		
Χρέος Γενικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	186,4	180,6	206,3	194,5		
Ισοζύγιο Τρεχ. Συναλλαγών (% ΑΕΠ)	-2,9	-1,5	-6,6	-6,8		

Δείκτες Οικονομικής Συγκυρίας	2022	2022			Τελευταία διαθέσιμη περίοδος	Τριμηνιαία στοιχεία (% ετήσιες μεταβολές, δείκτες)
		Q2	Q3	Q4		
Οικονομική Δραστηριότητα (% ετήσια μεταβολή)						
Όγκος Λιαν. Εμπορίου (εκτός καυσίμων-λιπ/κών)	1,9	0,9	2,0	-1,8	1,9 (Ιαν.-Δεκ. 22)	
Νέες εγγραφές Επιβατηγών Αυτοκινήτων	6,8	4,7	9,2	-0,6	52,1 (Ιαν. 23)	
Ιδιωτική Οικοδομική Δραστ/τα (όγκος σε χιλ. m³)		-11,2	-12,7		-7,0 (Ιαν.-Νοε. 22)	
Βιομηχανική Παραγωγή: Μεταποίηση	4,4	4,7	4,2	3,3	4,4 (Ιαν.-Δεκ. 22)	
Δείκτες Προσδοκιών						
Δείκτης Υπευθ. Προμηθειών στη μεταποίηση PMI	51,8	53,2	49,2	47,9	51,7 (Φεβ. 23)	
Δείκτης Οικονομικού Κλίματος	105,4	105,2	102,3	101,4	107,5 (Φεβ. 23)	
Δείκτης Επιχ/κών Προσδοκιών στη Βιομηχανία	105,5	108,0	99,6	97,3	111,5 (Φεβ. 23)	
Δείκτης Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης	-50,7	-53,0	-53,6	-52,6	-47,4 (Φεβ. 23)	
Πιστωτική Επέκταση, (% ετήσια μεταβολή, τέλος περιόδου)						
Ιδιωτικός Τομέας	6,3	4,5	6,1	6,3	5,7 (Ιαν. 23)	
Επιχειρήσεις (μη χρηματοπιστωτικές)	11,8	9,7	12,3	11,8	10,6 (Ιαν. 23)	
Νοικοκυριά	-2,5	-2,1	-2,2	-2,5	-2,4 (Ιαν. 23)	
- Καταναλωτικά Δάνεια	1,3	0,7	0,9	1,3	1,8 (Ιαν. 23)	
- Στεγαστικά Δάνεια	-3,7	-3,0	-3,2	-3,7	-3,7 (Ιαν. 23)	
Τιμές και Αγορά Εργασίας						
Δκτ Τιμών Καταναλωτή (% ετ. μετ., μ.ο. περιόδου)	9,6	11,2	11,7	8,3	7,0 (Ιαν. 23)	
Δκτ Τιμών Διαμερισμάτων, (% ετήσια μεταβολή)		10,1	11,2		11,2 (Γ' τρίμ. 22)	
Ανεργία (% , μ.ο. περιόδου, εποχ. διορθ.)	12,4	12,6	12,2	11,8	10,8 (Ιαν. 23)	
ΑΕΠ (% ετήσια μεταβολή, σταθερές τιμές 2015)	5,9	7,3	4,4	5,2	5,2 (Δ' τρίμ. 22)	
Ιδιωτική Κατανάλωση	7,8	8,7	5,6	4,2	4,2 (Δ' τρίμ. 22)	
Δημόσια Κατανάλωση	-1,6	-0,5	-2,8	-1,9	-1,9 (Δ' τρίμ. 22)	
Επενδύσεις	11,7	10,1	8,3	14,8	14,8 (Δ' τρίμ. 22)	
Εξαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	4,9	12,1	-3,6	-3,5	-3,5 (Δ' τρίμ. 22)	
Εισαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	10,2	14,6	5,3	7,5	7,5 (Δ' τρίμ. 22)	

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, ΕΛΣΤΑΤ, ΙΟΒΕ, IHS Markit

Η επάνοδος της παγκόσμιας τουριστικής κίνησης: Τάσεις και αβεβαιότητες στο μεταπανδημικό σκηνικό

Η τουριστική βιομηχανία αποτελεί, αναμφίβολα, έναν από τους κλάδους που επλήγησαν σημαντικά από την πανδημία. Παρά τις παγκόσμιες αβεβαιότητες, όπως ο υψηλός πληθωρισμός, ο πόλεμος στην Ουκρανία, η επακόλουθη ενεργειακή κρίση και η μείωση του διαθέσιμου εισοδήματος, εξαιτίας των πληθωριστικών πιέσεων, οι προοπτικές για την παγκόσμια τουριστική κίνηση είναι ευοίωνες.

Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τουρισμού (UNWTO), οι διεθνείς αφίξεις τουριστών μπορεί να διπλασιάστηκαν το 2022 σε σύγκριση με το 2021, φθάνοντας τα 917 εκατομμύρια, παραμένουν, ωστόσο, κατά 37% χαμηλότερα σε σχέση με τα ιστορικά υψηλά επίπεδα που επιτεύχθηκαν το 2019. Χαρακτηριστικά, πριν το ξέσπασμα της πανδημίας (2019), σύμφωνα με το Παγκόσμιο Συμβούλιο Ταξιδιών και Τουρισμού (WTTC), ο τουρισμός αντιπροσώπευε το 25% του συνόλου των νέων θέσεων εργασίας που δημιουργήθηκαν σε όλο τον κόσμο, καταλαμβάνοντας το 10,3% των συνολικών θέσεων εργασίας (333 εκατομμύρια) και συνεισφέροντας στο 10,3% του παγκόσμιου ΑΕΠ (ΗΠΑ 9,6 τρισεκατομμύρια δολάρια).

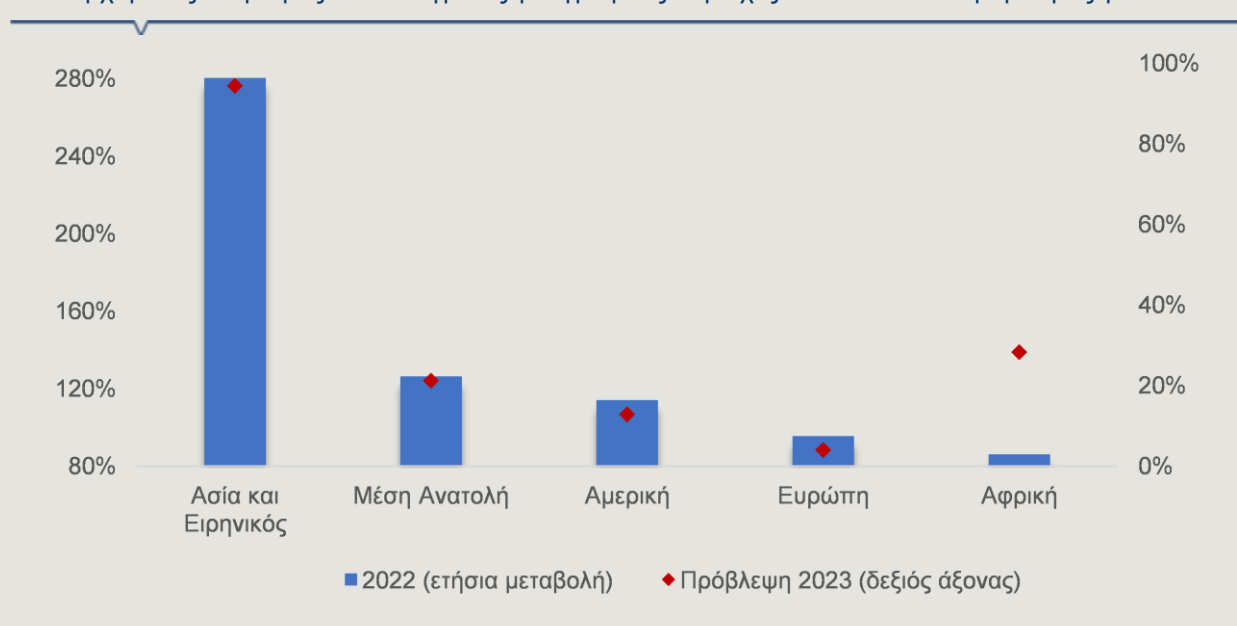
Βέβαια, η πανδημία άλλαξε άρδην το σκηνικό στον τουριστικό κλάδο. Η διατήρηση των περιορισμών στην κινητικότητα οδήγησε τόσο σε αναβολή των προγραμματισμένων ταξιδιών, όσο και σε αναστολή λειτουργίας πολλών τουριστικών επιχειρήσεων, με τη συνεισφορά των ταξιδιών και του τουρισμού να υποχωρεί στο 5,3% του παγκόσμιου ΑΕΠ το 2020, και να ανακάμπτει σταδιακά το επόμενο έτος, φθάνοντας στο 6,1% (WTTC). Οι εκτιμήσεις για το 2022 είναι άκρως ενθαρρυντικές, καλύπτοντας περαιτέρω τις απώλειες και πλησιάζοντας τα προ της πανδημίας επίπεδα.

Με την άρση των περιορισμών, οι ταξιδιώτες επέστρεψαν δυναμικά και οι επιδόσεις τόσο στα ταξίδια αναψυχής, όσο και στα επαγγελματικά ανέκαμψαν με ταχύτατους ρυθμούς. Το 2022, παρατηρήθηκε μια ραγδαία αύξηση των ταξιδιωτών παγκοσμίως, μετά από τους περιορισμούς της πανδημικής περιόδου, ενώ το 2023 αναμένεται περαιτέρω αύξηση των εισερχόμενων ροών (Γράφημα 4).

Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τουρισμού (ETC), η επάνοδος της τουριστικής βιομηχανίας αποτελεί παράγοντα καθοριστικής σημασίας για την ευρωπαϊκή οικονομία. Το 2022 αποτέλεσε ένα έτος δυναμικής ανάκαμψης του τουρισμού, με ιδιαίτερα ικανοποιητικές επιδόσεις για τις χώρες της Ευρώπης. Τα τελευταία στοιχεία της ETC υποδεικνύουν σημαντική αύξηση των διεθνών αφίξεων στην Ευρώπη το 2022 κατά 96% σε ετήσια βάση. Αυτή η ισχυρή τουριστική ανάκαμψη αναμένεται να συνεχιστεί και το 2023, αν και με βραδύτερο ρυθμό, ενώ αναμένεται να φθάσει στα προπανδημικά επίπεδα το 2025. Βέβαια, θα πρέπει να επισημανθεί ότι η επαναφορά είναι άνιση, αφού οι χώρες της Μεσογείου επέδειξαν ταχύτερη ανάκαμψη σε

ΓΡΑΦΗΜΑ 4

Ο εισερχόμενος τουρισμός σε επιλεγμένες γεωγραφικές περιοχές το 2022 και οι προβλέψεις για το 2023

Πηγή: European Travel Commission

σχέση με τις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης. Παράγοντες όπως η ελκυστικότητα των τιμών των τουριστικών πακέτων, η ελαστικότητα των κανόνων για την προσέλκυση τουριστών από χώρες όπως η Ρωσία και η Ινδία αλλά και η εγγύτητα στην εμπόλεμη ζώνη της Ουκρανίας διαδραμάτισαν σημαίνοντα ρόλο στις προτιμήσεις των ταξιδιωτών.

Σε πρόσφατη έρευνα του οργανισμού ETC (Monitoring Sentiment for Domestic and Intra-European Travel, Wave 14, Φεβρουάριος 2023) αναφέρεται ότι η αύξηση του ταξιδιωτικού κόστους έχει εντείνει σημαντικά τις ανησυχίες των Ευρωπαίων ταξιδιωτών και τους έχει οδηγήσει σε έγκαιρο προγραμματισμό των ταξιδιών τους, ενώ σημαντικοί παράγοντες για την επιλογή του προορισμού είναι οι καιρικές συνθήκες και οι ελκυστικές ταξιδιωτικές προσφορές. Τέλος, άξια αναφοράς είναι η αλλαγή στην καταναλωτική συμπεριφορά κατά τη διάρκεια των ταξιδιών, με τους επισκέπτες να αναζητούν πιο οικονομικές λύσεις για τη διαμονή και τη διατροφή τους.

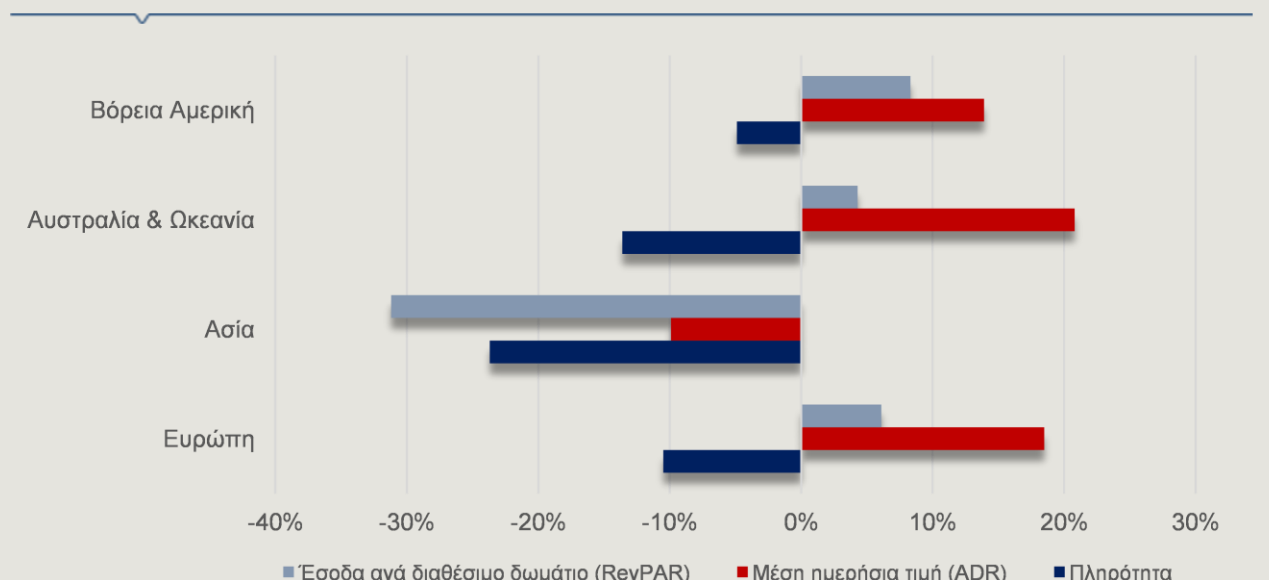
Οι διαταραχές των τελευταίων ετών δεν άφησαν ανεπηρέαστους τους επιχειρηματίες του ξενοδοχειακού κλάδου. Η ραγδαία μείωση των εσόδων τους, κατά την περίοδο 2020-2021, καθώς και η αύξηση των τιμών της ενέργειας και των προϊόντων οδήγησαν σε καθοδική πίεση τα κέρδη των ξενοδοχείων, παρά την απογείωση του τουρισμού το 2022. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να αυξήσουν τη μέση ημερήσια τιμή (ADR), με στόχο να περιορίσουν τις απώλειες του αυξημένου λειτουργικού κόστους. Επιπρόσθετα, η πληρότητα των ξενοδοχειακών μονάδων, κινείται σε χαμηλότερα επίπεδα σε σχέση με το 2019 και, ως εκ τούτου, τα έσοδα ανά διαθέσιμο δωμάτιο (RevPAR) είναι αυξημένα σε όλες τις γεωγραφικές περιοχές, με εξαίρεση την Ασία όπου η πολιτική μηδενικής ανοχής της Κίνας στον Covid-19 περιόρισε δραστικά τις τουριστικές ροές (Γράφημα 5).

Η επανεκκίνηση της κινεζικής οικονομίας έχει δημιουργήσει μεγάλες προσδοκίες για την παγκόσμια οικονομία και, κυρίως, για τους τουριστικούς προορισμούς που συνήθιζαν να υποδέχονται τους Κινέζους πριν από την πανδημία. Η Ευρώπη (ιδιαίτερα η Ιταλία) αποτελεί έναν ελκυστικό προορισμό για τους Κινέζους, όμως εκτιμάται ότι δεν θα είναι από τους πλέον κερδοσμένους το 2023, αφού αναμένεται να επισκεφθούν, πρωτίστως, κοντινούς προορισμούς, όπως το Χονγκ Κονγκ, το Μακάο, την Ταϊλάνδη και την Σιγκαπούρη, ενώ σημαντικό ρόλο θα διαδραματίσουν και η διαθεσιμότητα, το κόστος των αεροπορικών ναύλων και οι κανονισμοί έκδοσης βίζας.

Συνοψίζοντας, η επάνοδος της τουριστικής βιομηχανίας είναι ορατή, με πολλαπλασιαστικά οφέλη για την παγκόσμια οικονομία. Η Ευρώπη μπορεί να αποκομίσει οφέλη και να αυξήσει τις αφίξεις τουριστών τόσο ενδοκοινοτικά, όσο και από τις ΗΠΑ. Ωστόσο, παραμένουν ορισμένες προκλήσεις, όπως η συνεχιζόμενη αβεβαιότητα από τον πόλεμο στην Ουκρανία και άλλες αυξανόμενες γεωπολιτικές εντάσεις, που αποτελούν εστίες κινδύνου και θα μπορούσαν ενδεχομένως να επιβραδύνουν, ως έναν βαθμό, την ανάκαμψη του τουρισμού τους επόμενους μήνες.

ΓΡΑΦΗΜΑ 5

Ξενοδοχειακός κλάδος - Σύγκριση βασικών μεταβλητών (2022-2019, % μεταβολή)

Πηγή: STR

ΑΓΟΡΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ & ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ

Ο επίμονος πληθωρισμός ωθεί υψηλότερα το τελικό επιτόκιο των Κεντρικών Τραπεζών

- Τα ισχυρά οικονομικά στοιχεία ενισχύουν τις προσδοκίες της αγοράς για περαιτέρω αυξήσεις των επιτοκίων παγκοσμίως
- Νέα άνοδος των αποδόσεων των ομολόγων σε ΗΠΑ και ΖΤΕ
- Οριακή υποχώρηση του πληθωρισμού στο 8,5% τον Φεβρουάριο στην Ευρωζώνη (ΖΤΕ), με τον δομικό πληθωρισμό να αυξάνεται στο 5,6%, σύμφωνα με τα προκαταρκτικά στοιχεία της Eurostat

Οι εξελίξεις στην παγκόσμια οικονομία

ΗΠΑ ► Με τον πληθωρισμό να αποκλιμακώνεται με αργούς ρυθμούς (6,4% τον Ιανουάριο σε ετήσια βάση), παρά την επιθετική νομισματική πολιτική της Ομοσπονδιακής Τράπεζας των ΗΠΑ (FED), ολοένα και περισσότεροι ανώτατοι αξιωματούχοι της FED υποστηρίζουν ότι τα επιτόκια θα πρέπει να συνεχίσουν να αυξάνονται, με στόχο τη μείωση των πληθωριστικών πιέσεων. Στην περαιτέρω αύξηση των επιτοκίων οδηγεί και η ανθεκτικότητα της αγοράς εργασίας, με το ποσοστό ανεργίας τον Ιανουάριο (3,4%) να αποτελεί χαμηλό 53 ετών, ενώ το μοναδιαίο κόστος εργασίας αυξήθηκε κατά 3,2% το δ' τρίμηνο, έναντι της αρχικής μέτρησης του προηγούμενου μήνα για αύξηση 1,1%. Τα αναθεωρημένα στοιχεία για την οικονομία των ΗΠΑ καταδεικνύουν ότι ο έλεγχος του πληθωρισμού θα διαρκέσει περισσότερο του αναμενομένου. Αυτό επιβεβαιώνεται από τη ραγδαία άνοδο των αποδόσεων των ομολόγων, με το 2ετές ομόλογο να υπερβαίνει το 4,93% στις 2 Μαρτίου, καταγράφοντας υψηλό δεκαπέντε ετών (Γράφημα 6α).

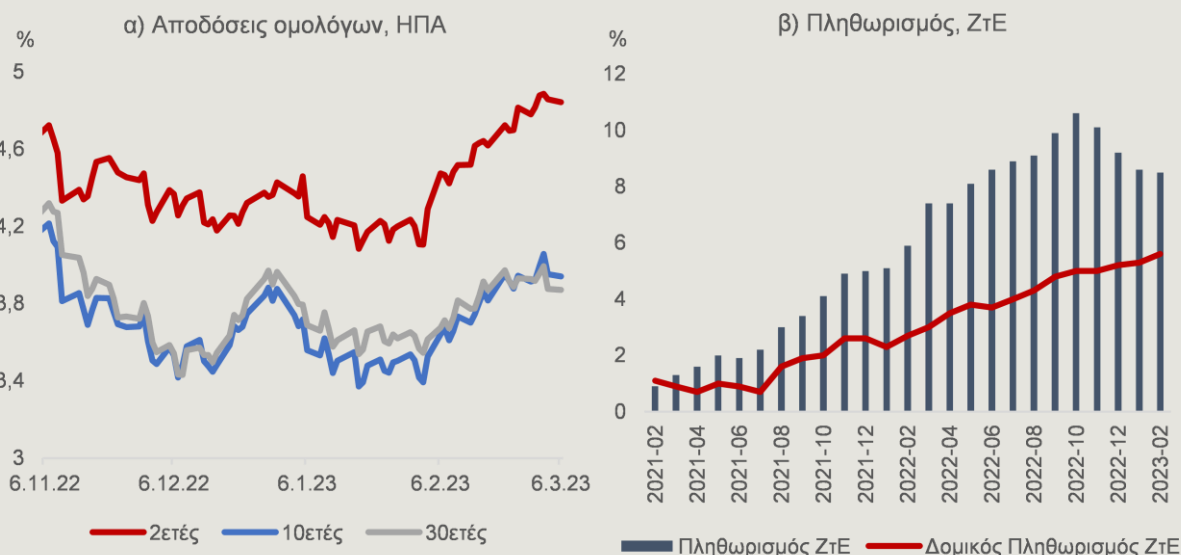
ΖΤΕ ► Σύμφωνα με την εκτίμηση της Eurostat, ο πληθωρισμός τον Φεβρουάριο στη ΖΤΕ υποχώρησε οριακά στο 8,5% από 8,6% τον Ιανουάριο, ενώ σε χώρες όπως η Γαλλία, η Γερμανία και η Ισπανία αυξήθηκε. Ο δομικός πληθωρισμός στη ΖΤΕ, που εξαιρεί τις τιμές της ενέργειας και των τροφίμων, αυξήθηκε στο 5,6% τον Φεβρουάριο από 5,3% τον Ιανουάριο, προκαλώντας ανησυχία στους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής της ΕΚΤ και προϊδεάζοντας υψηλότερες αυξήσεις επιτοκίων (Γράφημα 6β). Αναμφίβολα, θετικό σημάδι αποτελεί η δημοσίευση του σύνθετου δείκτη PMI της S&P Global στη ΖΤΕ, που διαμορφώθηκε στο 52,0 τον Φεβρουάριο από 50,3 τον Ιανουάριο.

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

- Σειρά δηλώσεων ανώτατων αξιωματούχων της FED και της ΕΚΤ για περαιτέρω αυξήσεις των επιτοκίων
- Ο σύνθετος δείκτης PMI στη ΖΤΕ αυξήθηκε στο 52,0 τον Φεβρουάριο, από 50,3 τον προηγούμενο μήνα
- Για έβδομη διαδοχική εβδομάδα οι νέες αιτήσεις για επιδόματα ανεργίας, στις ΗΠΑ, παραμένουν κάτω από τις 200.000

ΓΡΑΦΗΜΑ 6

Εξέλιξη επιτοκίων σε FED και ΕΚΤ και ο πληθωρισμός στη ΖΤΕ

Πηγή:
Bloomberg,
Eurostat

Διεθνής Οικονομία ► Με τον πληθωρισμό στο Ην. Βασίλειο να παραμένει σε διψήφια επίπεδα (10,1% τον Ιανουάριο), οι Βρετανοί ανησυχούν για το αυξανόμενο κόστος διαβίωσης. Για τον λόγο αυτό, η βρετανική Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας ανακοίνωσε νέο χαμηλότερο ανώτατο όριο (£3.280) στις τιμές της ενέργειας, ενώ και η Κυβέρνηση αναμένεται να παρατείνει τη στήριξη των νοικοκυριών. Στην Ιαπωνία, τον Φεβρουάριο, ενισχύθηκε τόσο ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης στις 31,1 μονάδες, όσο και ο δείκτης υπηρεσιών PMI, σε 54,0. Τέλος, στην Κίνα η άρση των περιορισμών για τον Covid-19 έχει ήδη ενισχύσει την οικονομική δραστηριότητα -με εκτίμηση 5% ανάπτυξη για το 2023 και τον δείκτη PMI στη μεταποίηση να φτάνει στο 51,6 τον Φεβρουάριο από 49,2 τον Ιανουάριο- αλλά εξακολουθούν να υπάρχουν μια σειρά από προκλήσεις.

Οι συναλλαγματικές ισοτιμίες και οι αγορές ομολόγων

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Χρηματιστηρίου του Σικάγου, οι συνολικές καθαρές τοποθετήσεις (αγορές μείον πωλήσεις), στην ισοτιμία του ευρώ με το δολάριο, διατηρήθηκαν θετικές, την εβδομάδα που έληξε στις 7 Φεβρουαρίου. Οι θετικές θέσεις (υπέρ του ευρώ, "long") αυξήθηκαν κατά 14.529 συμβόλαια, με αποτέλεσμα οι συνολικές καθαρές θέσεις να διαμορφωθούν στα 165.038 συμβόλαια από 150.509 συμβόλαια, την προηγούμενη εβδομάδα (Γράφημα 7).

Σταθεροποιητικές τάσεις παρατηρούνται στη συναλλαγματική ισοτιμία του ευρώ έναντι του δολαρίου, με την ισοτιμία στις 7 Μαρτίου να βρίσκεται στο 1,0679 €/€ (Πίνακας 2). Οι δηλώσεις ανώτατων αξιωματούχων της ΕΚΤ, ότι τα τρέχοντα στοιχεία για τον πληθωρισμό προμηνύουν αυξήσεις επιτοκίων πέρα από τον Μάρτιο, ενισχύουν το ευρώ. Τέλος, οι αγορές έχουν στραμμένη την προσοχή τους στην ομιλία του επικεφαλής της FED, στην Γερουσία των ΗΠΑ, στις 7 Μαρτίου.

Ανοδος των αποδόσεων καταγράφεται στην ομολογιακή αγορά των ΗΠΑ, με την απόδοση του 10ετούς ομολόγου να ανέρχεται στο 3,96% στις 7 Μαρτίου, ενώ το 2ετές κινείται ακόμα υψηλότερα στο 4,87%, σημειώνοντας υψηλά 15 ετών. Στη ΖΤΕ, παρατηρούνται σημαντικές αυξητικές τάσεις στις αποδόσεις των ομολόγων, στα υψηλότερα επίπεδα των τελευταίων 14 ετών, ειδικότερα μετά τις δηλώσεις του Αυστριακού Κεντρικού Τραπεζίτη, που επιχειρηματολόγησε υπέρ τεσσάρων διαδοχικών αυξήσεων των επιτοκίων της ΕΚΤ κατά 50 μονάδες βάσης (0,5%), στις επόμενες συνεδριάσεις. Χαρακτηριστικά, η απόδοση του 10ετούς γερμανικού ομολόγου ανήλθε στο 2,70% (Πίνακας 3), στις 7 Μαρτίου, συμπαρασύροντας τις χώρες της ΖΤΕ. Τέλος, η διαφορά απόδοσης μεταξύ του 10ετούς ομολόγου της Ελλάδας και του 10ετούς ομολόγου της Γερμανίας (spread) παραμένει υψηλή στις 175 μονάδες βάσης (μ.β.), ενώ του 10ετούς ιταλικού ομολόγου στις 182 μ.β.

ΠΡΟΣΕΧΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

ΗΠΑ:

- Εβδομαδιαίες αιτήσεις για επιδόματα ανεργίας, μέχρι 4 Μαρτίου (9 Μαρ.)
- Δείκτης ανεργίας, Φεβρουαρίου (10 Μαρ.)
- Πληθωρισμός και δομικός πληθωρισμός, Φεβρουαρίου (14 Μαρ.)

ΖΤΕ:

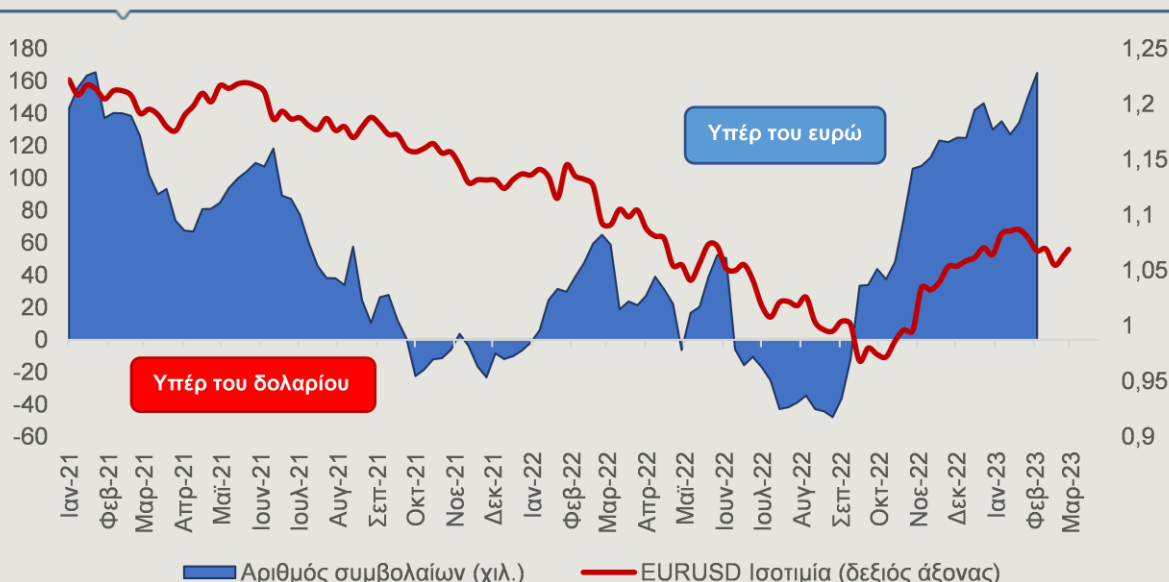
- Εκτίμηση πληθωρισμού Γερμανίας, Φεβρουαρίου (10 Μαρ.)
- Εκτίμηση πληθωρισμού Ισπανίας, Φεβρουαρίου (14 Μαρ.)

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΑΓΟΡΕΣ:

- Δείκτης τιμών κατοικιών RICS Φεβρουαρίου, Ην. Βασίλειο (9 Μαρ.)
- Δείκτης πληθωρισμού Φεβρουαρίου, Κίνα (9 Μαρ.)

ΓΡΑΦΗΜΑ 7

Specs θέσεις για μη εμπορικές/κερδοσκοπικές συναλλαγές και Συναλλαγματική Ισοτιμία ευρώ/δολαρίου

Πηγή: CFTC, IMM, Bloomberg

Αγορές σε Αριθμούς

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

Συναλλαγματικές Ισοτιμίες

Αγορά Συναλλάγματος				
	7-Μαρ-23	7 μέρες πριν	1 έτος πριν	Εβδ. Μεταβολή (%)
Ευρώ/Δολάριο (€/\$)	1,0679	1,0576	1,0854	
Ευρώ/Στερλίνα (€/£)	0,8872	0,8798	0,8283	
Στερλίνα/Δολάριο (£/\$)	1,2036	1,2022	1,3104	
Ευρώ/Ελβετικό φράγκο (€/CHF)	0,9931	0,9965	1,0045	
Ευρώ/Γιεν Ιαπωνίας (€/JPY)	144,8672	143,9900	125,1600	
Δολάριο/Γιεν Ιαπωνίας (\$/JPY)	135,6630	136,1700	115,3200	
Ευρώ/Δολάριο Αυστραλίας (€/AUD)	1,5948	1,5717	1,4834	
Ευρώ/Δολάριο Καναδά (€/CAD)	1,4548	1,4432	1,3916	
Ευρώ/Κινεζικό γουάν (€/CNY)	7,3979	7,3459	6,8655	
Ευρώ/Τουρκική λίρα (€/TRY)	20,2022	19,9689	15,6402	
Δείκτης Δολαρίου (US dollar Index)	104,2060	104,8690	99,2930	

Πηγή:
Bloomberg

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

Αποδόσεις ομολόγων και spreads έναντι 10ετούς γερμανικού ομολόγου

Διεθνείς αποδόσεις ομολόγων (%)					Ευρωπαϊκές αποδόσεις 10ετούς ομολόγου (%)				
	7-Μαρ-23	7 μέρες πριν	1 έτος πριν	Εβδομαδιαία μεταβολή (%)		7-Μαρ-23	7 μέρες πριν	1 έτος πριν	Διαφορά με ομόλογο Γερμανίας (spread)
2ετές ΗΠΑ	4,870	4,876	1,550	-0,14%	Γερμανίας	2,702	2,645	0,106	
10ετές ΗΠΑ	3,958	3,920	1,773	0,96%	Ολλανδίας	3,047	2,987	0,353	35
2ετές Ην. Βασιλείου	3,741	3,641	1,151	2,75%	Γαλίας	3,194	3,114	0,553	49
10ετές Ην. Βασιλείου	3,851	3,822	1,302	0,75%	Ισπανίας	3,730	3,593	1,049	103
2ετές Ιαπωνίας	-0,045	-0,042	-0,057	7,14%	Πορτογαλίας	3,564	3,497	0,915	86
10ετές Ιαπωνίας	0,495	0,494	0,139	0,20%	Ιταλίας	4,527	4,464	1,592	182
2ετές Καναδά	4,248	4,269	1,398	-0,49%	Ελλάδας	4,454	4,407	2,304	175
10ετές Καναδά	3,349	3,325	1,721	0,71%	Κύπρος	4,094	4,042	1,685	139

Πηγή:
Bloomberg

¹ Με βάση τα στοιχεία της ταξιδιωτικής πλατφόρμας Sojern.

Alpha Bank Economic Research

Παναγιώτης Καπόπουλος
Chief Economist
panayotis.kapopoulos@alpha.gr

Ανάλυση Οικονομικής Συγκυρίας

Ειρήνη Αδαμοπούλου
Senior Economist
eirini.adamopoulou@alpha.gr

Ελένη Μαρινοπούλου
Senior Economist
eleni.marinopoulou@alpha.gr

Φώτιος Μητρόπουλος
Research Economist
fotios.mitropoulos@alpha.gr

Γεράσιμος Μουζάκης
Research Economist
gerasimos.mouzakis@alpha.gr

Το παρόν δελτίο εκδίδεται από την Alpha Bank και έχει αποκλειστικά ενημερωτικό χαρακτήρα. Οι πληροφορίες που περιέχει προέρχονται από πηγές που θεωρούνται αξιόπιστες αλλά δεν έχουν επαληθευτεί από την Alpha Bank και αποτελούν έκφραση γνώμης βασισμένη σε διαθέσιμα δεδομένα μιας συγκεκριμένης ημερομηνίας. Το παρόν δεν αποτελεί συμβουλή ή σύσταση ούτε προτροπή για την διενέργεια οποιασδήποτε συναλλαγής και ως εκ τούτου δεν έχουν ληφθεί υπόψη παράγοντες όπως, η γνώση, η εμπειρία, η χρηματοοικονομική κατάσταση και οι επενδυτικοί στόχοι ενός εκάστου των δυνητικών ή/και υφιστάμενων πελατών και δεν έχουν ελεγχθεί για πιθανή φορολόγηση του εκδότη στην πηγή ούτε και για άλλη, περαιτέρω, φορολογική συνέπεια εκ της συμμετοχής σ' αυτά. Επίσης δεν συνιστά έρευνα στον τομέα των επενδύσεων κατά την έννοια της ισχύουσας νομοθεσίας και ως εκ τούτου δεν έχει συνταχθεί σύμφωνα με τις απαιτήσεις του νόμου για τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας της έρευνας στον τομέα των επενδύσεων. Η Alpha Bank δεν υποχρεούται να επικαιροποιεί ή να αναθεωρεί το δελτίο αυτό ούτε να προβαίνει σε ανακοινώσεις ή ειδοποιήσεις σε περίπτωση που οποιοδήποτε στοιχείο, γνώμη, πρόβλεψη ή εκτίμηση που περιέχεται σε αυτό μεταβληθεί ή διαπιστωθεί εκ των υστέρων ως ανακριβής. Τυχόν δε προβλέψεις επί του παρόντος δελτίου για την παρεία των αναφερόμενων σε αυτό οικονομικών μεγεθών αποτελούν εκτιμήσεις της Alpha Bank βασισμένες στα δεδομένα που περιλαμβάνονται στο δελτίο. Η Alpha Bank και οι θυγατρικές της, καθώς επίσης τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα στελέχη και οι υπάλληλοι αυτών δεν παρέχουν καμία διαβεβαίωση ούτε εγγυώνται την ακρίβεια, την πληρότητα και την ορθότητα των πληροφοριών που περιέχονται και των απόψεων που διατυπώνονται στο παρόν ή την καταλληλότητά τους για συγκεκριμένη χρήση και δεν φέρουν καμία ευθύνη για οποιανδήποτε άμεση ή έμμεση ζημία θα μπορούσε τυχόν να προκύψει σε σχέση με οποιανδήποτε χρήση του παρόντος και των πληροφοριών που περιέχει εν όλω ή εν μέρει. Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή αναδημοσίευση αυτού του δελτίου ή τμήματός του πρέπει υποχρεωτικά να αναφέρει την Alpha Bank ως πηγή προελεύσεώς του